Raadsvoorstel Besluitvormend

Vaststellen Omgevingsvisie Teylingen, “een florerende toekomst voor Teylingen” (2040)

aan:	de raad van de gemeente Teylingen
zaaknummer:	Z-24-403019
Datum collegevergadering:	5 november 2024
datum raadsvergadering:	12 december 2024
agendapunt:	
portefeuillehouder:	Mevr. M.E.I. Volten
behandelend ambtenaar:	Jan Zandstra
emailadres:	J.Zandstra@HLTsamen.nl
telefoon:	14 0252

Wij stellen voor:

1. De Nota zienswijzen Ontwerp Omgevingsvisie Teylingen vast te stellen.
2. De Nota ambtshalve wijzigingen Ontwerp Omgevingsvisie Teylingen vast te stellen.
3. De Omgevingsvisie Teylingen, “een florerende toekomst voor Teylingen” en de beeldende samenvatting vast te stellen, inclusief de wijzigingen volgens de Nota zienswijzen en de Nota ambtshalve wijzigingen.
4. De Structuurvisie Teylingen 2030 “Duurzaam bloeiend” in te trekken.

Inleiding

Het proces voor het opstellen van de omgevingsvisie is gestart in 2021 en heeft op 17 januari 2023 geleid tot de vaststelling van de Koersnotitie 'Bouwstenen voor de omgevingsvisie Teylingen'. Met de Koersnotitie is een stevige basis gelegd voor de uitwerking tot de nu voorliggende Ontwerp Omgevingsvisie Teylingen. 'Een florerende Toekomst voor Teylingen' is een visie voor de toekomst van de gemeente. Met oog voor het unieke karakter van Teylingen en haar individuele dorpen streven wij naar een evenwicht tussen de drie ambities om (1) goed te leven met verbinding tussen mensen, (2) een beleefbaar en toekomstbestendig hart in de Duin- en Bollenstreek te zijn en (3) te werken aan een vitale en duurzame economie.

Om onze kernboodschap, ambities en opgaven met elkaar te verbinden is de Bloem van Teylingen ontwikkeld (Hoofdstuk 3). De bloem geeft duidelijk weer hoe wij, vanuit onze kernkwaliteiten, invulling geven aan onze florerende toekomst. We geven inhoud aan onze kernboodschap en drie ambities door de komende jaren aan de slag te gaan met negen hoofdopgaven. De bloem is leidend voor ruimtelijke ontwikkelingen en nieuwe

initiatieven in onze gemeente.

Onze kernboodschap is dan ook: In Teylingen zijn behoud, versterking, ontwikkeling en innovatie in balans om op de lange termijn een florerende gemeente te zijn en blijven. Een florerende Toekomst voor Teylingen.

Deze ambities leiden tot negen hoofdopgaven, welke in de omgevingsvisie zijn uitgewerkt. De negen hoofdopgaven zijn:
1. Natuurlijk en groen
2. Cultureel en leefbaar
3. Energieneutraal en klimaatbestendig
4. Fijn wonen voor iedereen
5. Sociaal en vitaal
6. Veilig en leefbaar
7. Ondernemend
8. Recreatief en toeristisch
9. Bereikbaar

Op basis van de Bloem van Teylingen is een afwegingskader gemaakt voor elk van de 6 onderscheiden deelgebieden in onze gemeente: dorpscentra, woongebieden, bedrijventerreinen, bollengebied, Kagerplassen en omgeving en graslanden en is de koers voor die deelgebieden uitgewerkt (Hoofdstuk 4). Per deelgebied is in een artist impression de beleidsinzet en sfeer op een verbeeldende wijze weergegeven. Ook is een integraal visiebeeld Teylingen 2040 met toelichtende legenda opgenomen (Paragraaf 4.1) Van de Ontwerp Omgevingsvisie is ook een beeldende samenvatting opgesteld, die bedoeld is om op een wat meer laagdrempelige wijze kennis te kunnen nemen van de kernboodschap, de Bloem van Teylingen, het integrale visiebeeld en de uitwerking van de thema's en deelgebieden. De Omgevingsvisie heeft een tijdshorizon tot 2040.

Het concept van de ontwerp Omgevingsvisie is opiniërend besproken in de gezamenlijke commissievergadering van 22 januari 2024. Tijdens de opiniërende bijeenkomst was er veel waardering voor het totstandkomingsproces, de inhoud en de vormgeving van de Omgevingsvisie, maar op onderdelen zijn ook waardevolle suggesties gedaan tot aanpassing en verduidelijking. In een raadsbrief is gereflecteerd op deze suggesties en toegelicht waar die hebben geleid tot aanpassingen in de ontwerp Omgevingsvisie.

De ontwerp Omgevingsvisie heeft vervolgens ter inzage gelegen van donderdag 13 juni t/m woensdag 24 juli 2024. Gedurende deze termijn zijn in 12 zienswijzen ontvangen. De zienswijzen zijn samengevat en van een reactie voorzien in een Nota van zienswijzen, waarbij is aangegeven of de zienswijze leidt tot aanpassing van de Omgevingsvisie. Daarnaast is sprake van enkele ambtshalve wijzigingen in de Omgevingsvisie.
Op basis van de voorliggende stukken kan een besluit worden genomen over de vaststelling van de Omgevingsvisie.

Bestaand kader en context
Het opstellen van de Omgevingsvisie is een verplichting op grond van de Omgevingswet, die na herhaaldelijk uitstel in werking is getreden per 1 januari 2024. Naast een wettelijke verplichting is de Omgevingsvisie vooral een uitgelezen kans om samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en ketenpartners een integrale visie te ontwikkelen op de fysieke leefomgeving van Teylingen.

De omgevingsvisie is een document op hoofdlijnen, dat de lange termijn keuzes voor de fysieke leefomgeving inzichtelijk maakt. De visie schetst kaders en uitgangspunten waarbinnen nieuwe ontwikkelingen mogelijk zijn en biedt inwoners, ondernemers en organisaties op hoofdlijnen inzicht in wat zij kunnen verwachten in de fysieke leefomgeving en waar zij bij initiatieven rekening mee moeten houden. De omgevingsvisie geeft geen blauwdruk over hoe de uitwerking er precies uitziet. Deze afwegingen vinden plaats in projecten en programma’s. Daarnaast worden de kaders en richtlijnen uit de omgevingsvisie vertaald naar regels in het omgevingsplan. Ook het omgevingsplan zal via

een uitgebreid proces inclusief participatie worden vormgegeven en hierna worden aangeboden aan de gemeenteraad.

In programma's vindt de afweging op gebiedsniveau plaats, waarmee verder invulling (concretisering) wordt gegeven aan de integrale afweging die we op hoofdlijnen in de visie hebben gemaakt. Het omgevingsprogramma is een flexibel instrument en kan gebiedsgericht, thematisch of opgavegericht van aard zijn. Naast de omgevingsvisie en de programma's vormt het omgevingsplan een ander belangrijk Omgevingswetinstrument. Het omgevingsplan bevat alle regels over de fysieke leefomgeving en vervangt alle huidige bestemmingsplannen. In het omgevingsplan verankeren we de kaders en richtlijnen vanuit de omgevingsvisie en in programma's.

Beoogd effect
Een vastgestelde Omgevingsvisie die voldoet aan de wettelijke vereisten, die de onderlegger vormt voor het op te stellen Omgevingsplan en die vooral kan fungeren als inspiratiebron en referentiekader voor toekomstige ontwikkelingen en initiatieven.

Argumenten

1.1 De zienswijzen zijn samengevat en van een reactie voorzien

In de Nota zienswijzen zijn de zienswijzen samengevat en van een reactie voorzien, waarbij is aangegeven of een zienswijze leidt tot aanpassing van de Omgevingsvisie. Van fundamentele wijzigingen is geen sprake, dit hangt samen met het uitgebreide voortraject met input van vele betrokkenen. In een aantal zienswijzen is vooral ingegaan op sectorale of individuele belangen. Deze belangen worden erkend en begrepen door de gemeente, maar niet altijd hebben deze (uitvoerig) een plek binnen de omgevingsvisie. De omgevingsvisie heeft een gebiedsgerichte en thematische uitwerking op hoofdlijnen. Een aantal zienswijzen gaat in op een te specifiek detailniveau voor de omgevingsvisie. Het feit dat deze zienswijzen niet leiden tot aanpassingen aan de omgevingsvisie betekent niet dat we het per definitie (volledig) oneens zijn met deze zienswijzen, maar wel dat deze mogelijk inhoudelijk aan de orde kunnen komen in een programma of project of aan de orde komen in het omgevingsplan.

Op onderdelen geven de zienswijzen echter aanleiding tot het concreet verduidelijken, aanscherpen of aanvullen van de Omgevingsvisie.
Voorbeelden zijn (niet limitatief):

- Het opnemen van de hoogspanningsverbinding en het verdeelstation Sassenheim-Noord op de kaart Energieneutraal en klimaatbestendig (3.2.3)
- Het opnemen van een omschrijving van het begrip "Leisure" voor het bedrijventerrein Veerpolder, Warmond
- Het vervangen van de onduidelijke term "wettelijk beschikbare locatie voor windturbines" door "zoeklocaties voor windturbines"
- Het aanpassen van de positie van de zichtlijn nabij het uitkijkpunt Kagerplassen aan het einde van de Menneweg
- Het opnemen van een beschrijving van de ontstaansgeschiedenis van de 3 dorpen
- Het benoemen van belangrijke elementen voor de cultuurhistorische waarde en beleving van het landschap in deelgebieden, zoals zandsloten, strandvlaktes en boerderijen
- Het benadrukken van de waarde van de graslanden en het open landschap tussen Voorhout en Sassenheim, aansluitend bij het provinciaal beleid voor dit gebied

Wij zijn de indieners van de zienswijzen erkentelijk voor hun betrokkenheid en inbreng. Voor de volledige samenvatting en reactie op de zienswijzen verwijzen wij naar de Nota zienswijzen.

2.1 De ambtshalve wijzigingen dragen bij het verbeteren van de Omgevingsvisie

In de Nota van ambtshalve wijzigingen wordt een beperkt aantal ambtshalve wijzigingen in de Omgevingsvisie voorgesteld. Zo wordt op een aantal plekken in de Omgevingsvisie nader aandacht besteed aan het thema circulariteit. Daarnaast is sprake van redactionele wijzigingen, verbeteringen in de integrale visiekaart en de presentatie van het document.

3.1 De vaststelling van de Omgevingsvisie betreft een wettelijke verplichting volgens de Omgevingswet

Op grond van de nieuwe Omgevingswet is de gemeente verplicht om vóór 1 januari 2027 te beschikken over een Omgevingsvisie voor het hele gemeentelijke grondgebied.

3.2 Kans om met inwoners, ondernemers en anderen de toekomst van Teylingen vorm te geven

Naast een wettelijke verplichting is de Omgevingsvisie vooral een uitgelezen kans om samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en ketenpartners een integrale visie te ontwikkelen op de fysieke leefomgeving van Teylingen en samen met hen de toekomst van Teylingen vorm te geven. De Omgevingsvisie vormt de onderlegger voor het op te stellen Omgevingsplan en biedt daarnaast een afwegingskader voor het toetsen van initiatieven.

3.3. De Omgevingsvisie geeft uitwerking aan het Raadsprogramma

In het raadsprogramma 2022-2026 “Samen maken we Teylingen” zijn op hoofdlijnen de thema’s, dilemma’s en opgaven beschreven waar Teylingen in deze raadsperiode en daarna voor staat. Vrijwel al die thema’s hebben met betrekking tot de fysieke leefomgeving een plek gekregen of zijn in te passen in het integrale afwegingskader van de Ontwerp Omgevingsvisie Teylingen, de Bloem van Teylingen. Denk aan Wonen, Duurzaamheid en energie, Economie en Recreatie, Bereikbaarheid, Veiligheid, et cetera. Het raadsprogramma stelt de inwoners centraal en kent groot gewicht toe aan het betrekken van onze inwoners bij de totstandkoming van gemeentelijk beleid. Met het uitgebreide participatietraject voor de Omgevingsvisie is daar actief invulling aan gegeven.

4.1 De Omgevingsvisie komt in de plaats van de huidige structuurvisie

De Omgevingsvisie volgt de in 2015 vastgestelde Structuurvisie Teylingen 2030 “Duurzaam bloeiend” op als strategisch beleidskader voor de lange termijn, waarbij de Omgevingsvisie volgens de bedoeling van de Omgevingswet zich meer integraal richt op de fysieke leefomgeving in ruime zin. Na de inwerkingtreding van de Omgevingsvisie kan de Structuurvisie worden ingetrokken.

Kanttekeningen

3.2 Het werken onder de Omgevingsvisie is deels een proces van “leren door te doen”

Rondom de nieuwe Omgevingswet en de werkwijze en processen onder deze wet bestaat soms nog onduidelijkheid is bij initiatiefnemers en inwoners. Dit speelt niet alleen in Teylingen, maar ook in andere gemeenten en dit onderwerp heeft landelijk aandacht gekregen in de media. Het werken vanuit de "Ja, mits benadering", de belangrijke rol voor initiatiefnemers in de participatie met de omgeving en de gewijzigde procedures om planologische medewerking te kunnen verlenen aan de raad betekenen dat niet altijd kan worden teruggevallen op vertrouwde automatismen en vragen een periode van gewenning voor alle betrokkenen, waarbij in belangrijke sprake zal zijn van "leren door te doen". Hierbij helpt het dat de gemeente met de Omgevingsvisie kan beschikken over een breed gedragen en integrale visie op de fysieke leefomgeving.

Financiële consequenties

Voor het opstellen van de Omgevingsvisie, inclusief participatietraject, is destijds een budget beschikbaar gesteld. (Taakveld planvorming, FCL 68100201, Omgevingsvisie Teylingen). De werkzaamheden voor de Omgevingsvisie kunnen binnen dit budget worden gerealiseerd. De laatste betalingstermijn is gekoppeld aan de vaststelling en publicatie van de Omgevingsvisie en dient nog voldaan te worden. De dekking van de slottermijn (circa 20.000 Euro) is opgevoerd in de slotrapportage 2024. Het restant van het budget was eind 2023 te laag (circa 23.000 Euro) om door te schuiven naar 2024. De drempel om budgetten door te schuiven bedroeg namelijk 25.000 Euro.

Juridisch kader

Artikel 3.1 van de Omgevingswet vormt de juridische grondslag voor de Omgevingsvisie. Op grond van deze bepaling is de gemeente verplicht om één omgevingsvisie vast te stellen voor het gemeentelijke grondgebied. Inspraak en voorbereiding van de Omgevingsvisie vinden plaats conform afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Uit artikel 10.7 Omgevingsbesluit volgt dat burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen vroegtijdig bij de vaststelling van de omgevingsvisie moeten worden betrokken. In de omgevingsvisie moet aangegeven worden hoe de publieksparticipatie uitgevoerd en wat de resultaten daarvan zijn. Na de participatie wordt een ontwerp omgevingsvisie ter inzage gelegd, waartegen door een ieder zienswijzen kunnen worden ingediend.

Aanpak, uitvoering en participatie

Er is een uitgebreid communicatie- en participatietraject geweest. In paragraaf 2.1 ('Hoe en met wie maken we de visie') van de Ontwerp Omgevingsvisie wordt hiervan verslag gedaan. In mei en juni 2022 is er een eerste brede gebiedsgerichte enquête onder inwoners afgenomen waar goed op is gereageerd. In juni 2022 zijn ook de eerste gesprekken gevoerd met regionale partners, ketenpartners en buurgemeenten van Teylingen over een aantal dilemma's en belangrijke onderwerpen voor de omgevingsvisie.

In juni 2022 is vervolgens ook een eerste dorpentour onder de werknaam 'Tour de Teylingen' georganiseerd waar de omgevingsvisie breed onder de aandacht van de samenleving is gebracht en een enquête is gehouden. Op donderdag 9 juni zijn we fysiek de straat opgegaan om inwoners te informeren over de omgevingsvisie en om belangrijke aandachtspunten voor de huidige situatie en wensen en ideeën voor de toekomst op te halen. Met een barista-bakfiets zijn we naar Voorhout, Warmond en Sassenheim gefietst om daar in het centrum, onder het genot van een kopje koffie en een bonbon, het gesprek aan te gaan met voorbijgangers. In totaal hebben we die dag circa 60 inwoners

gesproken en hen gevraagd om een vragenlijst in te vullen. Het was in deze periode ook mogelijk om de vragenlijst online in te vullen (via de website van de gemeente Teylingen en door het Digipanel). In totaal is de eerste vragenlijst 512 keer ingevuld. Naar aanleiding van alles reacties zijn de kernkwaliteiten en hoofdopgaven verrijkt en aangescherpt. Ook zijn inwoners geïnformeerd over de Omgevingswet en de omgevingsvisie en zijn belangrijke aandachtspunten voor de huidige situatie en wensen en ideeën voor de toekomst opgehaald.

In april 2023 is een tweede participatieweek met verscheidene bespreekmomenten met interne en externe partners en de samenleving georganiseerd. In deze participatieronde zijn twee expertsessies georganiseerd, met de (regionale) ketenpartners en buurgemeenten en met de (lokale) maatschappelijke organisaties. Ook zijn we tijdens een tweede 'Tour de Teylingen' de kernen ingegaan om de concept koers met een aantal aandachtspunten te bespreken. Met een respons van 836 respondenten is er ook goed gereageerd op een tweede enquête. De resultaten van de enquête hebben bijgedragen aan het maakproces van de omgevingsvisie en enkele resultaten en quotes zijn op gepaste plek in de omgevingsvisie opgenomen.

Wij zijn alle betrokkenen, medewerkers, raadsleden, ketenpartners en vooral ook onze inwoners en maatschappelijke organisaties dankbaar en erkentelijk voor hun inbreng.

Tegen het besluit tot vaststelling van de Omgevingsvisie staat niet de mogelijkheid van beroep open. De Omgevingsvisie bindt alleen de gemeente zelf, maar heeft geen rechtstreekse juridische gevolgen voor inwoners en bedrijven. De Omgevingsvisie wordt gepubliceerd via het Omgevingsloket (DSO)) en bekend gemaakt via diverse media (gemeenteblad, gemeenteberichten lokaal, webpagina, persbericht, sociale media, e.d.). De indieners van de zienswijzen worden geïnformeerd. De ketenpartners en maatschappelijke organisaties worden via een mailing geïnformeerd.

<u>Proces met de gemeenteraad</u>

De gemeenteraad is actief betrokken geweest bij de voorbereiding van de Ontwerp Omgevingsvisie. Er zijn verschillende informerende en beeldvormende sessies geweest waarbij de raad haar vragen kon stellen en input kon leveren. Ook is de raad geïnformeerd over de uitkomsten van de verschillende participatierondes. Daarnaast zijn in de afgelopen periode meerdere raadsmemo's aan de raad gestuurd.

Duurzaamheid

Duurzaamheid staat centraal in de Omgevingsvisie. We streven ernaar dat in de gemeente Teylingen de volgende drie ambities altijd in balans zijn:

1. Goed leven met verbinding tussen mensen
2. Beleefbaar en toekomstbestendig hart in de Duin- en Bollenstreek
3. Werken aan een vitale en duurzame economie

Deze drie ambities staan gelijk aan vormen van ecologische-, sociale- en economische duurzaamheid en komt voort uit de Triple P gedachte (People-Planet-Profit/Prosperity) van een duurzame ontwikkeling. De Triple P gedachte gaat er van uit dat mensen, planeet en welvaart op harmonieuze wijze samengebracht moeten worden, omdat alleen dan een duurzame toekomst

georganiseerd kan worden. Het thema duurzaamheid komt tot uitdrukking in de 'Bloem van Teylingen' en keert steeds terug in uitwerking van de thema's en gebieden in de Omgevingsvisie. 'Energieneutraal en klimaatbestendig' is een belangrijk thema in de Omgevingsvisie.

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)
Dit voorstel heeft alleen betrekking op de gemeente Teylingen.

Urgentie
De Omgevingswet is per 1 januari 2024 in werking getreden. De gemeente moet op grond van de nieuwe wet uiterlijk op 1 januari 2027 beschikken over een vastgestelde Omgevingsvisie voor het gemeentelijk grondgebied. Wij hechten eraan nog dit jaar te kunnen beschikken over een vastgestelde omgevingsvisie, die kan fungeren als referentiekader voor toekomstige ontwikkelingen. En ook om uit te dragen dat wij graag samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties actief vorm willen geven aan een florerende toekomst voor onze gemeente. Dit zien wij meer als een kans dan als een wettelijke verplichting.

Evaluatie
De bedoeling is dat de Omgevingsvisie een levend document blijft. Dit vraagt om monitoring en actualisatie van de Omgevingsvisie, zeker in een tijd waar veel in beweging is en verandert. De insteek is vanaf 2026 te starten met de eerste actualisatieslag om belangrijke onderwerpen te integreren in een volgende versie van onze omgevingsvisie (de zogenaamde versie 2.0). Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het Programma Landelijk Gebied voor Zuid-Holland, de herijking van de Intergemeentelijke structuurvisie Duin- en bollenstreek, de centrumplannen, de lokale energiestrategie. Ook andere sectorale opgaven en projecten kunnen ook aanleiding geven om de Omgevingsvisie inhoudelijk te actualiseren.

Bijlagen en achtergrondinformatie

- Nota zienswijzen Ontwerp Omgevingsvisie Teylingen
- Zienswijzen 1 t/m 12 (samengevoegd en geanonimiseerd)
- Nota ambtshalve wijzigingen Ontwerp Omgevingsvisie Teylingen
- Omgevingsvisie Teylingen, een florerende toekomst voor Teylingen
- Beeldende samenvatting Omgevingsvisie Teylingen, een florerende toekomst voor Teylingen

Namens het college van Teylingen,

Dhr. Jeroen F.A. Tomassen	Mevr. Carla G.J. Breuer
Secretaris	Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Teylingen,

gelezen het voorstel van het college van 5 november 2024 met als onderwerp
Vaststellen Omgevingsvisie Teylingen, een florerende toekomst voor Teylingen (20240)

gelet op de behandeling in de raadscommissie- en raadsvergadering,

gelet op onder meer artikel 3.1 van de Omgevingswet en artikel 10.7 Omgevingsbesluit

Besluit:

1. De nota 'Zienswijzen Ontwerp Omgevingsvisie Teylingen" vast te stellen.
2. De "Nota ambtshalve wijzigingen Ontwerp Omgevingsvisie Teylingen" vast te stellen.
3. De Omgevingsvisie Teylingen, een florerende toekomst voor Teylingen en de beeldende samenvatting vast te stellen, inclusief de wijzigingen volgens de Zienswijzennota en Nota ambtshalve wijzigingen.
4. De Structuurvisie Teylingen 2030 "Duurzaam bloeiend" in te trekken.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 12 december 2024,

Mevr. Marjoleine van Egeraat Griffier	Mevr. Carla G.J. Breuer Voorzitter